

Titel: Bæredygtighed i fremmedsprogundervisningen

Tema: Bæredygtighed i sprogfagene og FN's verdensmål
Fag: Fremmedsprogene
Målgruppe: Grundskolen

Mange unge er i disse år optaget af en række globale temaer. Blandt disse kan nævnes klimaforandringer, børns rettigheder, krig, terrorisme, lighed mellem kønnene, herunder bl.a. #MeToo kampagnen. Disse temaer afspejler ikke alene egen hverdag, men åbner også et vindue til verden udenfor, som kan være med at skubbe til elevernes nysgerrighed og forstå deres egen rolle i et globalt perspektiv.

Verdensmålene kan bidrage til interkulturel kompetence, som er en vigtig bestanddel af sprogfagene og dermed også af elevernes dannelse, og deres udvikling som kritiske verdensborgere.

Vejledningen her er en generel vejledning for sprogfagene om bæredygtighed og FN's verdensmål og indeholde ideer, som kan bruges i mange emner og i hele grundskolen. Dog vil hovedvægten af indholdet ramme grundskolens ældste elever, og området social bæredygtighed, som er oplagt i fremmedsprogene.

I undervisningen kan man fokusere på **viden** om bæredygtighed, **refleksion** over bæredygtighed, og at **handle** bæredygtigt. Desuden undervises i FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Eleverne skal tage stilling til hvilke verdensmål, der er relevante at arbejde med i de(t) pågældende fag, og udvælge hvilke(t) verdensmål de vil arbejde med, og til sidst præsentere et produkt de har lavet i løbet af forløbet. Når man arbejder med bæredygtighed, kan det være en god ide at arbejde på tværs af fagene, så eleverne får så bred en vinkel på emnet som muligt.

Uddybning af de tre aspekter

- **Bæredygtighedsaspekter:**
 - miljø/klima
 - økonomisk
 - social
- **Bæredygtigheds tre kompetencer:**
 - globalt medborgerskab (eleverne skal forstå sig selv som globale medborgere)
 - kommunikative og interkulturelle kompetencer (eleverne skal beherske sprog og have indsigt i andre kulturer)
 - global bæredygtighed (eleverne skal have viden om udfordringer i forbindelse med bæredygtighed, og kunne udvikle og vurdere løsningsforslag)
- **Refleksion over dilemmaer i bæredygtighed**

På mitCFU ligger der mange tv-udsendelser og andre materialer, der kan bruges afhængig af hvilket fag/emne/verdensmål, man arbejder med. I filter kan du søge på dit fag, klasse og så et konkret emneord på dansk. Se mulige emneord, som kunne være relevante for sprogundervisningen og bæredygtighed.

Bæredygtighedsaspekter:	Emneord:
Social bæredygtighed:	Ligestilling, køn, minoritet, ulighed, seksualitet, stereotyper, familieformer, identitet, diversitet, sundhed, trivsel, demokrati, interkulturel kompetence, globalt udsyn, medborgerskab
Økonomisk bæredygtighed:	Genbrug/upcycling, grønne løsninger, iværksætteri, ressourceforbrug
Klima/Miljømæssige bæredygtighed:	Miljø, forurening, klima, grøn omstilling, dystopier, energi

Faglig relevans/kompetenceområder

Forløbets genstandsområde er bæredygtighed og verdensmål, og ud over ovenstående kompetencer træner eleverne også følgende kompetencer:

- bevidsthed om faglig metode (hvilket bæredygtighedsaspekt falder indenfor fagets område) og hvordan arbejder man fagligt med materialet.
- materialesøgning (hvilket materiale er brugbart i faget og for det udvalgte bæredygtighedsaspekt (social-, økonomisk-, miljømæssig bæredygtighed))
- formidling (forløbets afsluttende produkt)

I forløbet får eleverne en indføring i bæredygtigheds tre aspekter (økonomisk-, social-, miljømæssig bæredygtighed), samt hvad FN's 17 verdensmål er. Denne viden danner grundlag for det videre, mere selvstændige, arbejde med bæredygtighed og verdensmål. Eleverne skal i deres videre arbejde reflektere over, hvordan de kan arbejde med bæredygtighed i det aktuelle fag og producere/ formidle et produkt ud fra materiale, som de selv har fundet/ læreren har fundet til dem. Dermed skal eleverne også reflektere over, hvor fagets grænser går, og hvordan man arbejder med bæredygtighed i selve faget.

Ideer til undervisningen

Lærerens planlægningsredskab til grundskolen

Her er et bud på lærerens planlægningsredskab til forberedelse og evaluering af undervisning med de tre bæredygtige dimensioner.

Skemaet kan du bruge i din planlægning og sammen med eleverne til at rammesætte deres valg i løbet af forløbet. Skemaet understøtter også en refleksion over, hvordan det er muligt at arbejde bæredygtigt indenfor faget rammer.

LÆRERENS PLANLÆGNINGSREDSKAB TIL GRUNDSKOLER

Her er et bud på lærerens planlægningsredskab og tjekliste til forberedelse og evaluering af undervisning med de tre bæredygtige dimensioner.

EMNE Med udgangspunkt i Folkeskolens formål og fagenes mål vælges et emne eller en læringsaktivitet. Hvilke(t) verdens- og delmål passer til det, med udgangspunkt i, hvad faget aktivt kan påvirke positivt?	INDSÆT EMNE	INDSÆT VERDENSMÅL OG DELMÅL
KOMBINATIONSMÅL Indsæt de faglige mål, som du sædvanligvis ville arbejde ud fra. Vi vil sætte gang i en bevidstgørende proces om, hvordan de 3 dimensioner spiller sammen. Hvilke udvidede kompetencer skal eleverne opnå? Udvid dine målpinde, så de kommer ind på dit/ dine udvalgte verdensmål og delmål. Dimensionerne fylder ikke altid lige meget. Brug gerne tjeklisten som inspiration til din forberedelse.	TILFØJ DINE EGNE MÅLPINDE FRA FOLKESKOLENS FORMÅL OG FAGMÅL: Udvid/supplér de eksisterende målpinde med elementer fra de 3 bæredygtighedsdimensioner , som komplementerer fagets indhold • Viden – hvad skal eleverne opnå af viden? • Færdigheder – hvad skal eleven kunne udføre? • Holdninger – hvilke holdninger skal eleven arbejde med? • Hvilke udvidede kompetencer skal de opnå?	
OPGAVEN Indholdet skal være med til at motivere eleverne. Opgavetyper og lærerstyring bestemmes af elevernes kompetenceniveau.	BESKRIV, HVORDAN DU OVERSÆTTER MÅLPINDENE TIL ELEVENS LÆRING: Inviter til handling f.eks. igennem; • Opgaver: færdighedstræning, især til nye kompetenceområder • Cases: lidt mere komplekse opgaver med virkelighedsnære problemstillinger • Projekter: Mere komplekse problemstillinger og mestring	
HOLDNINGER TIL BÆREDYGTIGHED Vi udvikler elevernes holdninger gennem perspektivering og ved at sætte fokus på bæredygtighedsdimensionerne. Eleverne inviteres til at tage stilling til, hvordan deres projekt/opgave forholder sig til de 3 dimensioner. Læreren kan gå i dialog med eleverne, samt vurdere og evaluere elevopgaver ud fra samme princip.	UDVIKLING AF HOLDNINGER GJENNEM FEEDBACK MED FOKUS PÅ DE 3 BÆREDYGTIGHEDSDIMENSIONER: F.eks. løbende mundtlige dialoger under/som afslutning af forløbet og/eller feedback på skriftlige opgaver. KLIMA OG MILJØ Hvilke fordele og ulemper har det for miljø, CO²-udledning, biodiversitet og klima? ØKONOMI OG RESSOURCER Hvordan hænger det sammen økonomisk og ressourcemæssigt? SOCIAL Hvordan påvirker det mennesker og kulturer individuelt og i fællesskaber?	

Følgende spørgsmål kan du og sammen med dine elever overveje inden projektet:

- Hvad er bæredygtighed?
- Hvad er målet for vores projekt?
- Hvordan introduceres FN's 17 verdensmål?
- Kan der give mening at arbejde tværfagligt med projektet?
- Hvilke verdensmål/temaer giver mening at arbejde med i vores fag?
- Hvor finder jeg relevante materialer?
- Kan vi samarbejde med aktør udenfor skolen?
- Skal der fremstilles et produkt?
- Hvordan skal projektet fremlægges?
- Hvordan gives feedback?

Ressourcer, samlet

På Ungdomsbyens hjemmeside kan du downloade kataloget "Kompetent til bæredygtighed II" som giver konkrete ideer til forløb i bæredygtighed.

[Kompetent til bæredygtighed II - Ungdomsbyen](#)

[Materiale til download - Ungdomsbyen](#)

[Verdensmål i undervisningen – EMU](#)